

از تامین رفاه زائران تا اشتغال زایی و حفظ هنر اصیل ایرانی

نزدیک به چهار دهه از فعالیت شرکت فرش آستان قدس رضوی می‌گذرد و این مجموعه توانسته علاوه بر تولید سالانه میانگین حدود ۴۰۰۰ متر مربع فرش نفیس دستباف، واحدهای قالبیافی را با هدف اشتغالزایی در استان‌های مختلف کشور راه‌اندازی کند.

شرکت فرش آستان قدس رضوی یکی از شرکت‌های زیرمجموعه بنیاد بهره‌وری موقوفات آستان قدس رضوی است؛ بنیادی که در کنار تلاش برای بهره‌وری بیشتر از موقوفات، اهدافی همچون ایجاد اشتغال و انجام مسئولیت اجتماعی در زمینه حفظ و توسعه میراث هنری را هم بر عهده دارد. این رویکرد سیاست در شرکت فرش آستان قدس نیز دنبال شده و به همین دلیل است که در این مجموعه، تنها فرش بافته نمی‌شود، بلکه از ابتدای تأسیس آن، همواره تلاش شده تمام حلقه‌های زنجیره تامین فرش دستباف شامل رنگ‌رزی، ریسندهی، طراحی، بافت، پرداخت و عملیات تکمیلی آن، در کنار هم قرار بگیرد و از تامین مواد اولیه و طراحی گرفته تا محصول نهایی، در این مجموعه به شکل متمرکز انجام می‌شود.

تأیید از انقلاب اسلامی، سال‌های سال صحن‌ها و رواق‌های حرم مطهر رضوی با دستبافته‌هایی متنوع از نظر طرح و اندازه، که اغلب جزو

نذورات اهدایی بود و فروش می‌شد و به همین دلیل یکدستی، وحدت رویه، هماهنگی و جذابیت بصری کافی را نداشتند. از طرفی به دلیل تردد مستمر زائران و آسیب‌های وارد شده به فرش‌ها، باید برای جایگزینی مستمر آن‌ها هم تدبیری اتخاذ می‌شد.

بنابر این در ابتدای دهه ۶۰ شرکتی با هدف تهیه و تولید فرش‌های با کیفیت و بادوام مختص حرم مطهر رضوی تأسیس شد. کلنگ تأسیس شرکت فرش آستان قدس رضوی در روستایی به نام کنه بیست در حدود ۳۰ کیلومتری مشهد زده شد و از آن سال‌ها تا کنون در این شرکت، فرش‌های با کیفیت، نفیس و اصیل دستباف برای حرم حضرت رضا (علیه السلام) تولید می‌شود. در حال حاضر نیز تولید این فرش‌ها در دو کارگاه و مجتمع متمرکز در مشهد (کنه بیست) و کاشمر انجام می‌شود.

از ابتدای تأسیس شرکت فرش آستان قدس رضوی تا کنون، به طور متوسط سالانه حدود ۴ هزار متر مربع فرش دستباف تولید شده است. حرم مطهر رضوی یکی از مکان‌هایی است که با تردد میلیون‌ها زائران و مجاوران در طول سال روبه‌رو است، همین موضوع باعث شده فرش‌ها در معرض پا خوردن بسیار و فرسایش قرار بگیرد و نیاز به جایگزینی داشته باشد.

بنابر این به میزان تولید فرش در شرکت و فروش کردن حرم مطهر، به همان نسبت هم فرش‌هایی از حرم خارج می‌شوند. بسته به محل قرارگیری